

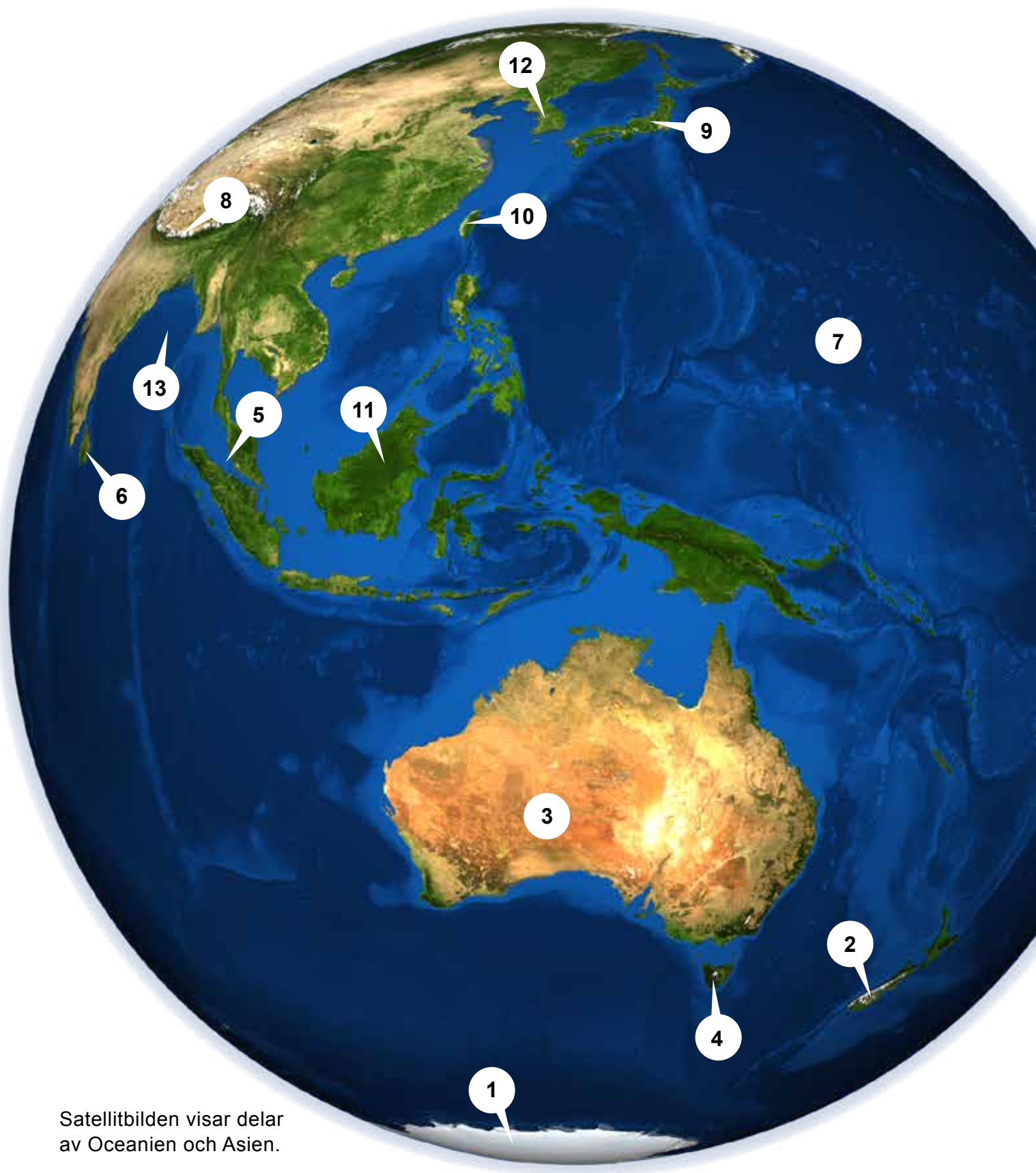
Geografi

Delprov A

Årskurs

9

Elevens namn och klass/grupp

Satellitbilden visar delar av Oceanien och Asien.

1

Studera satellitbilden och para ihop de geografiska namnen med rätt siffra. Skriv rätt siffra på raden efter varje namn.

a) Nya Zeeland _____

b) Stilla havet _____

c) Japan _____

d) Himalaya _____

e) Antarktis _____

f) Tasmanien _____

g) Borneo _____

h) Bengaliska viken _____

i) Sri Lanka _____

j) Koreahalvön _____

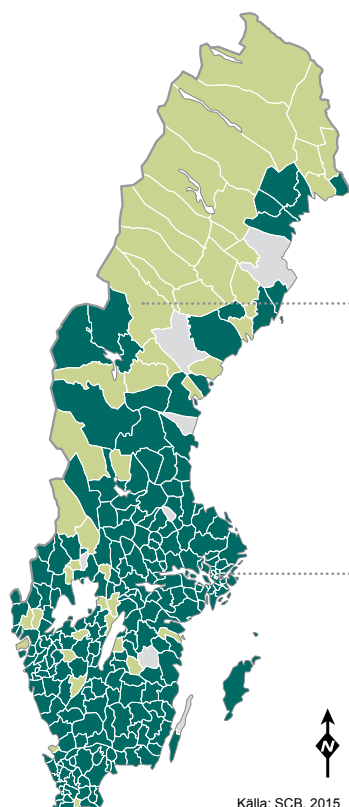
k) Taiwan _____

l) Malackasundet _____

m) Stora Victoriaöknen _____

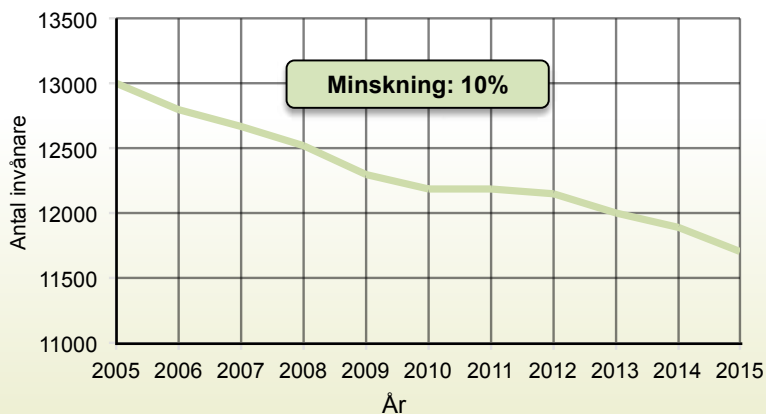
För 200 år sedan bodde 90% av Sveriges befolkning på landsbygden och endast 10% i tätorter. Idag är det nästan tvärt om. Idag bor 87% i tätorter och antalet invånare minskar i många kommuner på landsbygden. Det kan bero på hur många som föds, dör eller flyttar. Framför allt är det unga människor som flyttar.

Källa: SCB, 2015

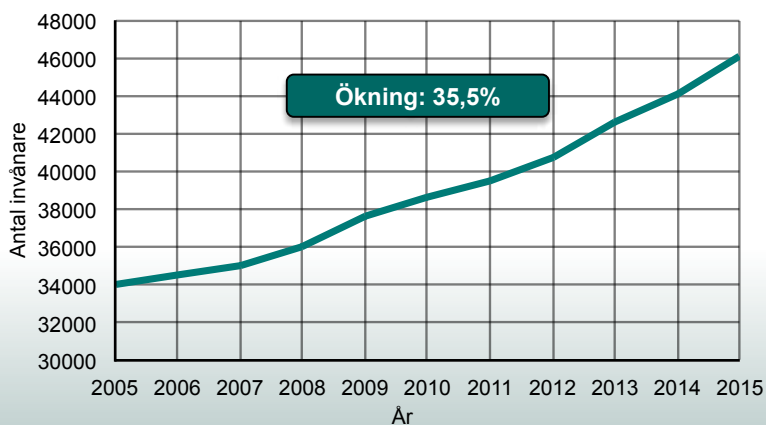
Sveriges befolkning, kommunnivå

- Befolkningsökning
- Ingen förändring
- Befolkningsminskning

STRÖMSUNDS KOMMUN

Källa: SCB, 2015

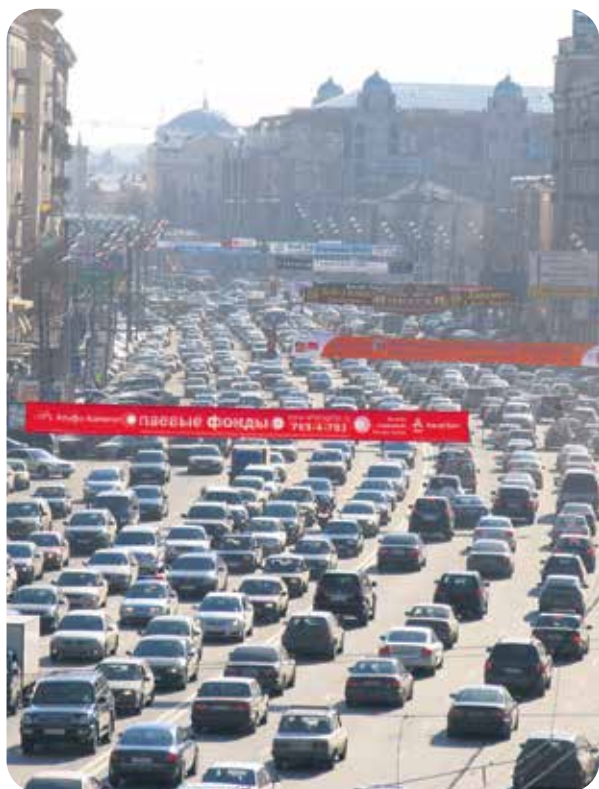
SUNDBYBERGS KOMMUN

Källa: SCB, 2015

UTMANINGAR I STÄDER SOM VÄXER

Världens städer får allt fler invånare. År 2050 kommer cirka 6 miljarder invånare på jorden att leva i en stad. Bilderna nedan visar Moskva, en så kallad megastad (en stad med över 10 miljoner invånare).

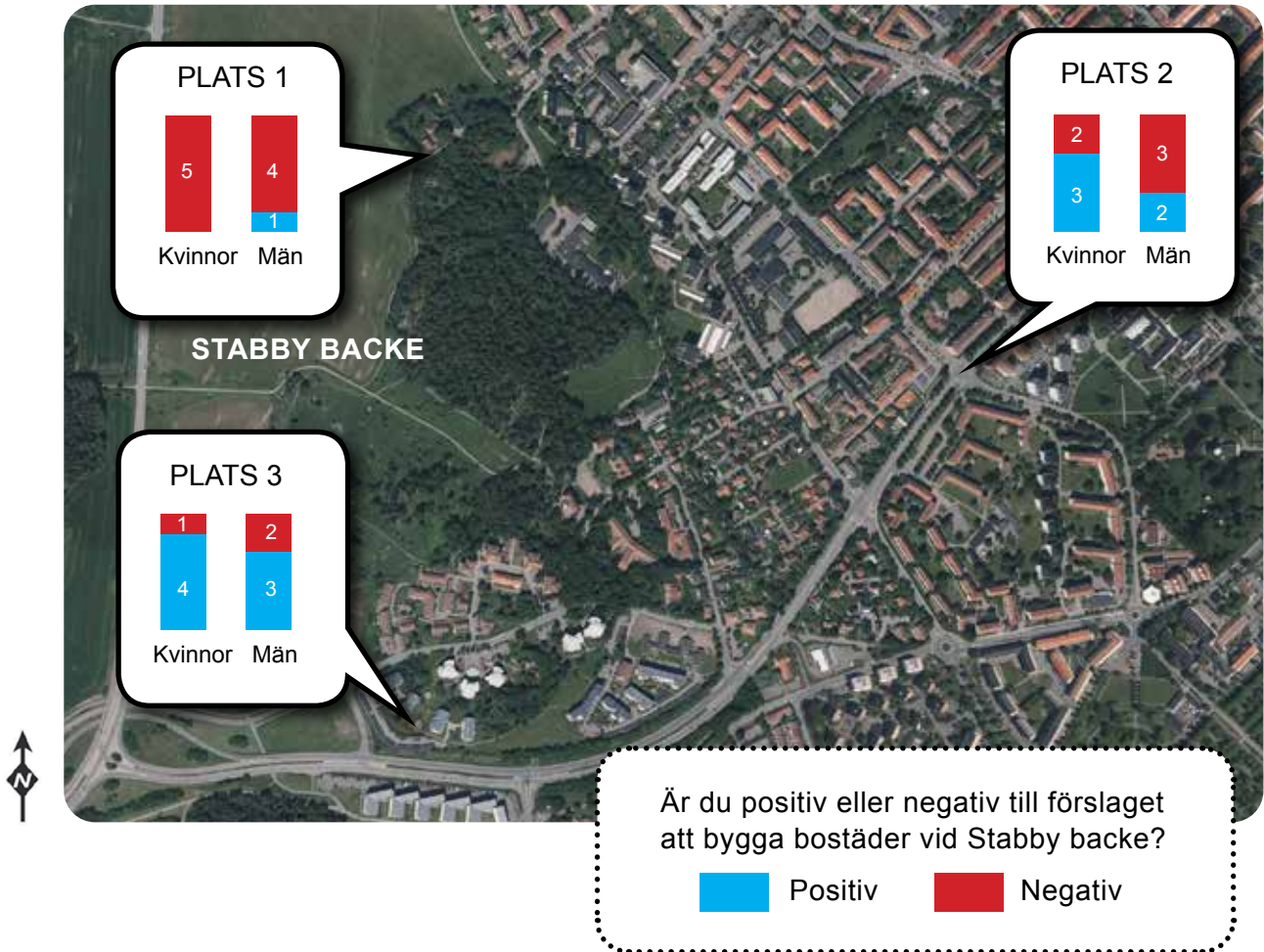

EN FÄLTSTUDIE OM SAMHÄLLSPLANERING

Klass 9A har gjort en fältstudie vid Stabby backe, ett av Uppsalas grönområden. Eleverna undersökte attityder till kommunens plan att bygga bostäder i området.

Eleverna intervjuade 10 personer kl.13.00 på tre olika platser i och omkring området. De frågade: Är du positiv eller negativ till förslaget att bygga bostäder vid Stabby backe? Här ser du elevernas resultat:

5

Studera klassens resultat. Läs påståendena och sätt kryss om de stämmer eller inte.

	Stämmer	Stämmer inte
a) Vid alla platser är det fler kvinnor än män som är positiva till byggplanen.		
b) Det är fler personer i grönområdet (plats 1) som är negativa till byggplanen än vid övriga platser.		
c) Vid alla platser är det fler personer som är negativa än positiva till byggplanen.		

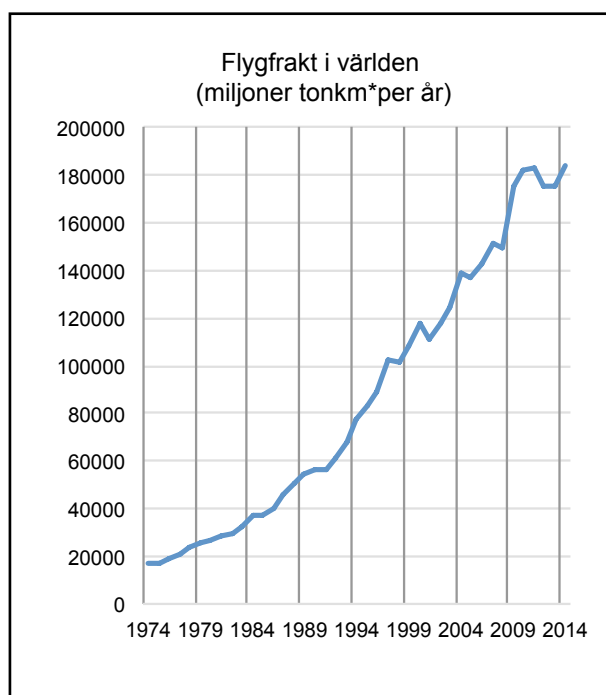
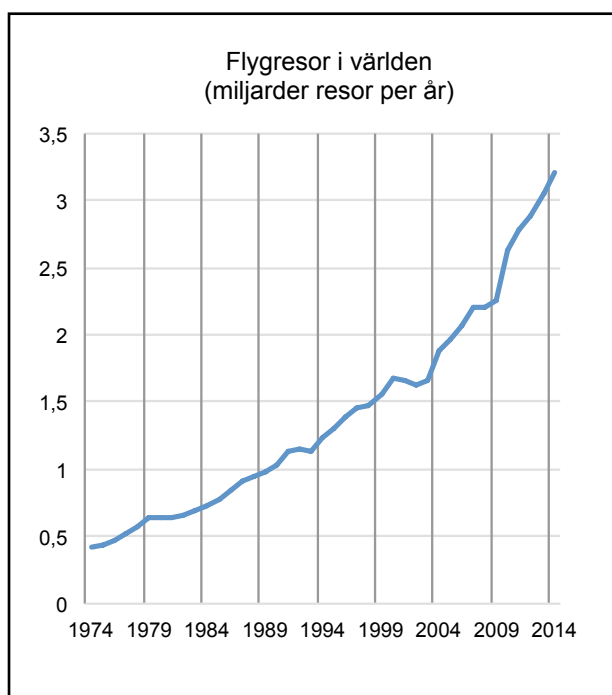

FLYGTRAFIKEN ÖKAR

Varje dag lyfter ungefär 300 000 flygplan i världen. Kartan visar hur flygförbindelser knyter samman olika platser i världen. Diagrammen visar hur flygresor och flygfrakt (när varor fraktas med flyg) i världen har ökat från år 1974 till år 2014.

Källa: Airline Route Mapper, OpenFlights

Källa: World Bank

*fraktens vikt i ton multiplicerat med sträckan i km

7

Studera kartan och diagrammen. Läs påståendena och sätt kryss om de stämmer eller inte.

	Stämmer	Stämmer inte
a) År 2014 gjordes fler än 3 miljarder flygresor i världen.		
b) Antalet flygresor i världen ökade som mest mellan år 1984 och år 1989.		
c) Flygfrakten i världen minskade mellan år 1979 och år 1984.		
d) Flest flygförbindelser finns på norra halvklotet.		

8

Vilka olika orsaker kan det finnas till att flygtrafiken i världen har ökat? Resonera utifrån perspektiven i rutan.

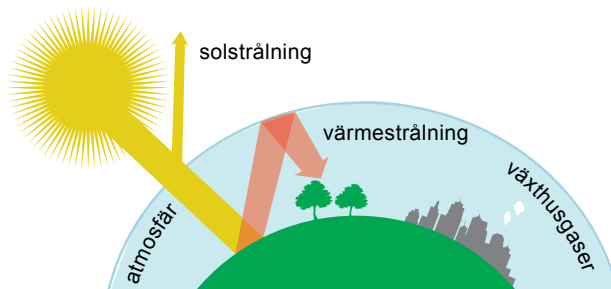
Individ – Samhälle
Lokalt – Globalt

Jordens klimat håller på att förändras. Den globala medeltemperaturen höjs. De flesta klimatforskare är numera eniga om att människan bidrar till de pågående klimatförändringarna.

11

Förklara kort hur växthuseffekten fungerar. Använd begreppen *atmosfär*, *solstrålning*, *värmestrålning* och *växthusgaser*.

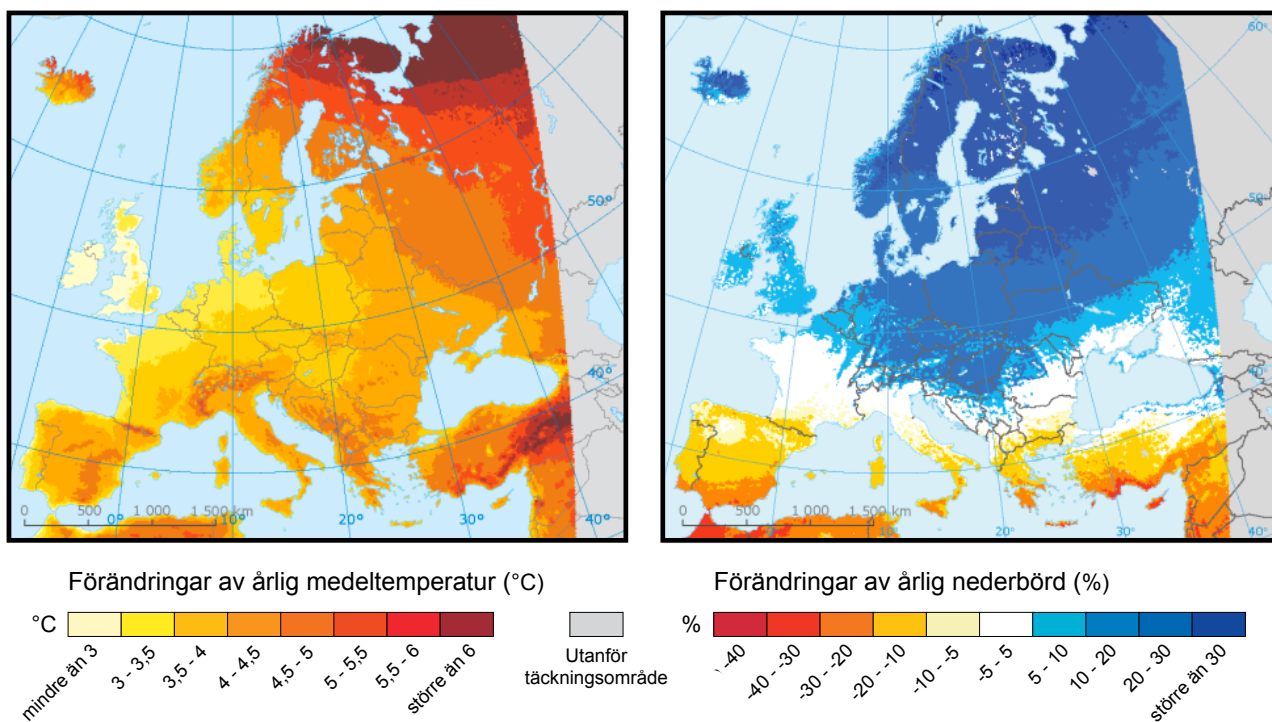

12

Förklara hur människan bidrar till att växthuseffekten förstärks. Utgå från två av begreppen i rutan.

- Fossila bränslen
- Skogsskövling
- Boskapsuppfödning

Kartorna visar en prognos över hur den årliga medeltemperaturen och den årliga nederbörden kan komma att förändras i Europa under en period på hundra år (år 1971-2071).

Källa: The European Environment Agency, 2016

13

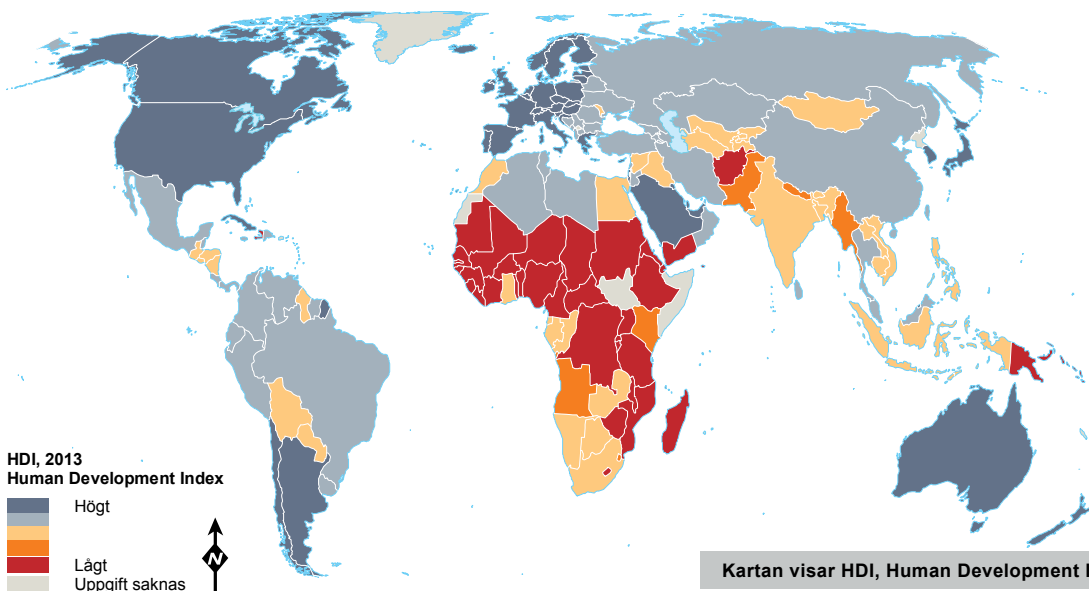
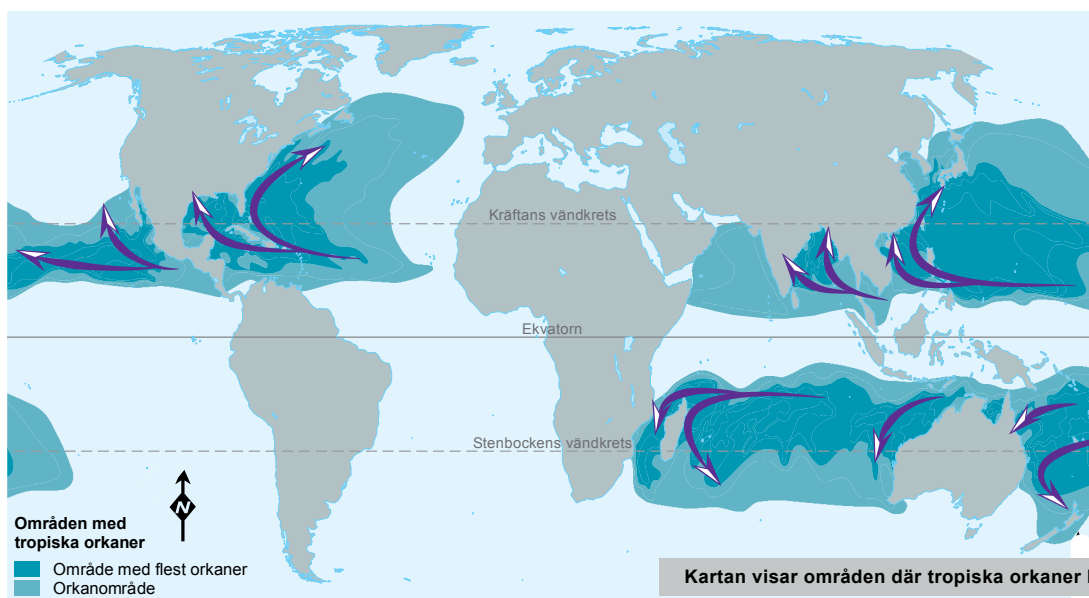
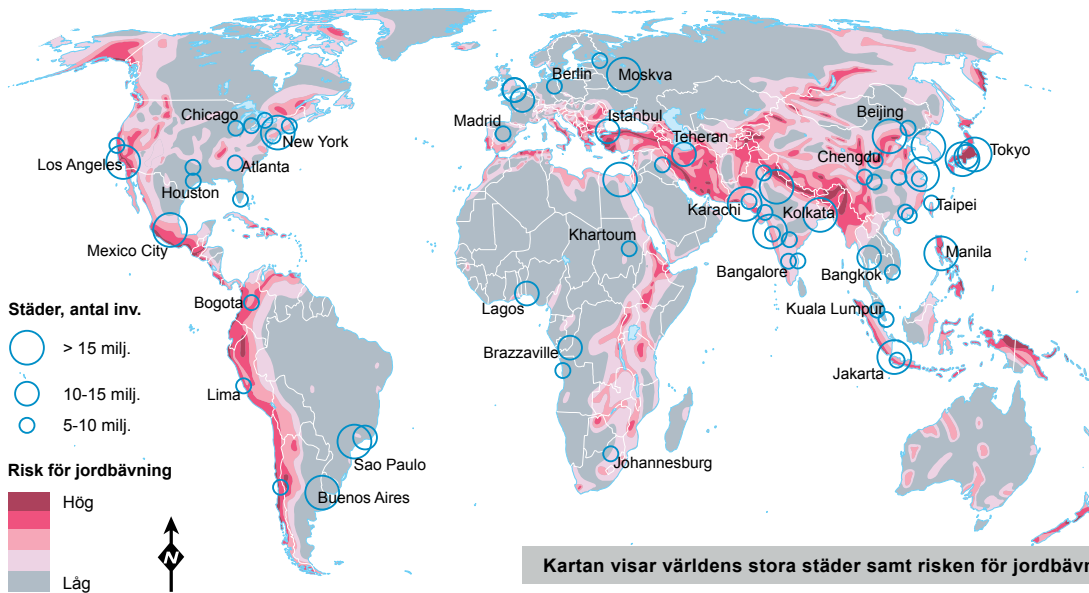
Studera kartorna. Läs påståendena och sätt kryss om de stämmer eller inte.

	Stämmer	Stämmer inte
a) Förändringen av årlig medeltemperatur förväntas bli störst i västra Europa.		
b) Den årliga nederbörden förväntas minska i södra Europa.		
c) Sverige förväntas få en minskad årlig nederbörd.		
d) Alla länder på kartan förväntas få en ökad årlig medeltemperatur.		
e) Alla kustområden i Europa förväntas få en ökad årlig nederbörd.		

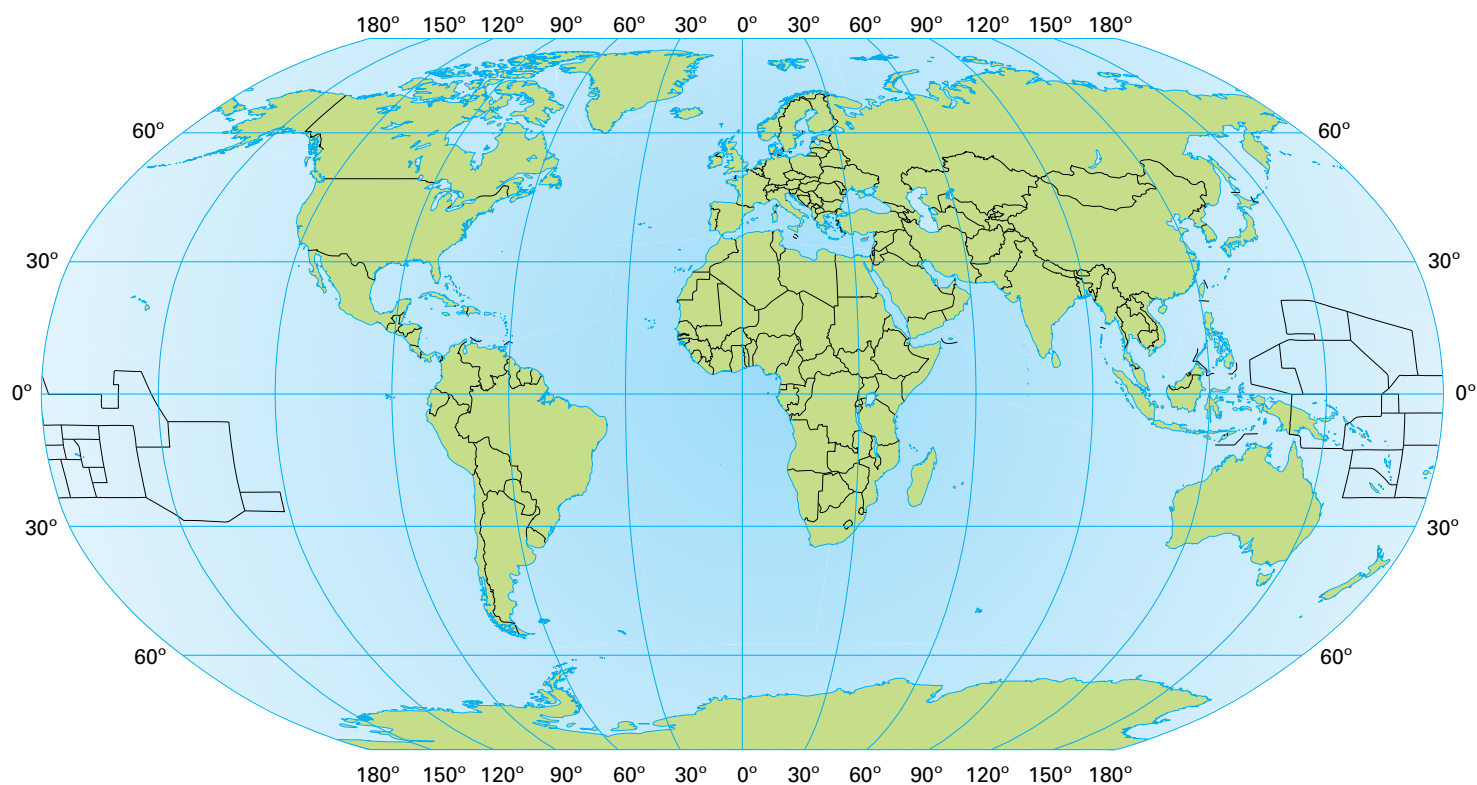

SÅRBARA STÄDER

Städer är sårbara för naturkatastrofer. Det beror bland annat på att många människor bor på en relativt liten yta och att städerna är känsliga för störningar i infrastrukturen.

*HDI är ett index som används för att jämföra välståndet i olika länder. Länder med högt välstånd har högt HDI.

15

Svara på frågorna genom att kryssa för ett alternativ.

Fler än ett kryss gör svaret giltigt. Du kan ha hjälp av kartan i vissa frågor.

a

Var ligger Pyrenéerna?

- I Asien
- I Nordamerika
- I Afrika
- I Europa

b

Vilket land har kust mot Östersjön?

- Vitryssland
- Tjeckien
- Ukraina
- Litauen

c

Vilken huvudstad ligger längst österut?

- Kairo
- Dhaka
- Kabul
- Bagdad

d

Vad är Anderna?

- En sjö
- En flod
- En öken
- En bergskedja

e

I vilket världshav mynnar Ganges ut?

- Atlanten
- Norra ishavet
- Indiska oceanen
- Stilla havet

f

Vilken önation ligger i Stilla havet?

- Cypern
- Filippinerna
- Madagaskar
- Bahamas

g

Var ligger berget Mont Blanc?

- I Asien
- I Australien
- I Europa
- I Norden

h

Vilken sjö är störst i Sverige?

- Vänern
- Vättern
- Mälaren
- Storsjön

i

Vilken huvudstad ligger längst ifrån Stockholm?

- Tokyo
- Ottawa
- Canberra
- Damaskus

j

Vilket land har flest invånare?

- Japan
- Indien
- Brasilien
- Nigeria

k

Vad ligger vid Medelhavet?

- Gibraltar sund
- Panamakanalen
- Godahoppsudden
- Stora barriärrevet

l

Vilket land ligger söder om ekvatorn?

- Mexiko
- Marocko
- Vietnam
- Argentina

m

Vilket land ingår i Mellanöstern?

- Vietnam
- Israel
- Kina
- Peru

n

Vilket land ligger inte i Sydamerika?

- Venezuela
- Ghana
- Chile
- Colombia

Bildförteckning - Nationella prov i geografi åk 9 Delprov A

Sida	Upphovsman	Licens
2	Reto Stockli	© NASA/GSFC
4 ö	Cucumber/Wikimedia	CC BY-SA 3.0
4 n	Jan Ainali/Wikimedia	CC BY-SA 3.0
6 öv	Dave Sag/Flickr	CC BY-NC-SA 2.0
6 öh	Zac allan/Wikimedia	Public Domain
6 nv	travail personnel/Wikimedia	CC BY-SA 3.0
6 nh	Strober/Wikimedia	CC BY-SA 3.0
9	Hjortron/Wikimedia	CC BY-SA 3.0
10	Jpatokal/Wikimedia	CC BY-SA 3.0
12	Evan-Amos/Wikimedia	Public Domain
12	World Agroforestry Centre/Yusuf Ahmad/Flickr	CC BY-NC-SA 2.0
12	Karin Franzén Boger	© Karin Franzén Boger
14	Måns Hansson	© Måns Hansson

Kartförteckning - Nationella prov i geografi åk 9 Delprov A

Sida	Upphovsman	Licens
4	Norstedts kartor	© Norstedts kartor
8	Lantmäteriet	© Lantmäteriet
9	Lantmäteriet	© Lantmäteriet
15	Norstedts kartor	© Norstedts kartor
15	Norstedts kartor	© Norstedts kartor
16	Norstedts kartor	© Norstedts kartor
16	Norstedts kartor	© Norstedts kartor
16	Norstedts kartor	© Norstedts kartor
18	Liber kartor	© Liber kartor

UPPSALA
UNIVERSITET

Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier